

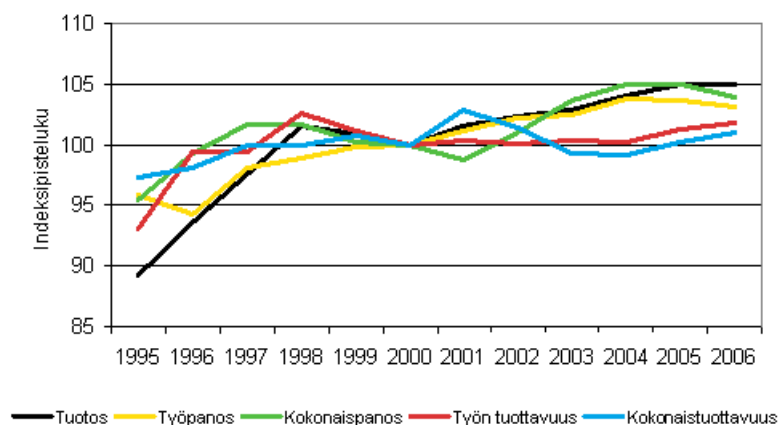
Valtion tuottavuustilasto 2006

Valtion tuottavuuskehitys maltillista vuonna 2006

Valtion virastojen ja laitosten tuottavuus koheni hieman vuonna 2006. Työn tuottavuus kasvoi 0,4 ja kokonaistuottavuus 0,9 prosenttia vuodesta 2005. Virastojen ja laitosten yhteenlasketun tuotoksen määrän viime vuosien kasvu pysähtyi ja tuotosten määrä pysyi edellisen vuoden tasolla. Tuottavuuden kasvun selittää työ- ja kokonaispanoksen määrän aleneminen. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen valtion tuottavuustilastoon.

Vuonna 2006 kokonaistuottavuuskehityksen merkittävin piirre oli tuotosten määrän kasvun pysähtyminen. Viime vuosien maltillisen tai negatiivisen tuottavuuskehityksen kääntymisen tuottavuuden parantumiseksi jatkui vuonna 2006. Parantuneen kehityksen syynä oli kokonaispanoksen määrän lasku. Vuosina 2002-2004 kokonaispanoksen kasvu oli selvästi vuosia 2005 ja 2006 nopeampaa. Työn tuottavuuden kehitys oli hieman kokonaistuottavuuden kehitystä heikompaa pysyen silti positiivisena vuoden 2005 tapaan.

Valtion virastojen ja laitosten tuotoksen, tuotantopanosten ja tuottavuuden kehitys 1995-2006 (2000=100)

Valtion tuottavuustilastoinnin laskelmat laaditaan parivuositarkasteluna, jossa vastanneen yksikön sisällöltään samanlaisten palvelujen tuotosten ja panosten määrää verrataan edellisen vuoden vastaaviin eriin. Mittauksessa mukana olevien virastojen ja laitosten joukko vaihtelee hieman vuodesta ja hallinnonalasta toiseen riippuen saatujen vastausten määrästä ja laadusta. Vuonna 2006 tilastoinnin kattavuus oli 75 prosenttia kokonaiskuluilla mitattuna.

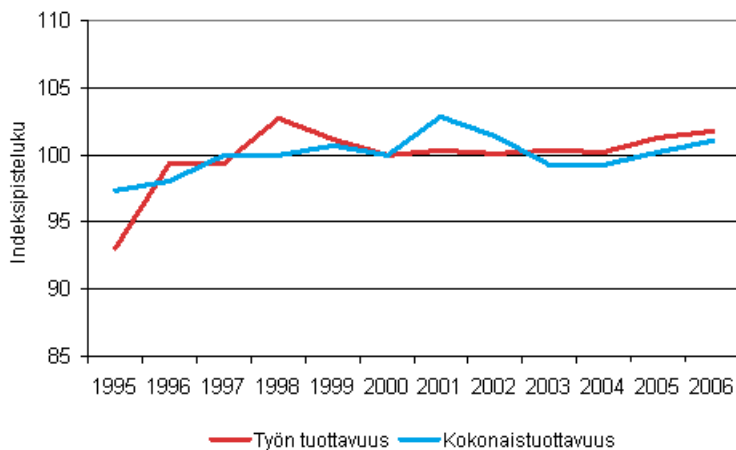
Sisällys

Tuottavuuden kehittyminen valtionhallinnossa.....	3
Tuottavuuskehitys hallinnonaloittain vuonna 2006.....	3
Taulukot	
Valtion virastojen ja laitosten tuotoksen, tuotantopanosten ja tuottavuuden kehitys 1995-2006, % edellisvuodesta.....	5
Hallinnonaloittainen tuotoksen, tuotantopanosten ja tuottavuuden kehitys 2006, % edellisvuodesta.....	5
Valtion tuottavuustilaston laatuseloste 2006.....	6

Tuottavuuden kehittyminen valtionhallinnossa

Valtion tuottavuustilastossa valtionhallinnon virastojen ja laitosten tuotosmäärä on kasvanut tasaisesti paria heikompaan vuoteen ottamatta vuosina 1995-2005. Työn tuottavuus pysyi pitkään ennallaan vuoden 1996 tasolla, mutta 2005 kehityksessä näkyi lievää tuottavuuden parantumista. Työpanoksen ja kokonaispanoksen määrien muutokset selittävät tuottavuuden muutoksen vuonna 2005, sillä tuotosmäärä on kasvanut tasaisesti prosentin vauhtia. Tilanne muuttui hieman vuonna 2006, jolloin tuotosmäärän kasvu pysähtyi ja tuottavuuskehitys oli seurausta yksinomaan tuotantopanosten määrän laskusta.

Valtion virastojen ja laitosten työn tuottavuus ja kokonaistuottavuus 1995-2006 (2000=100)

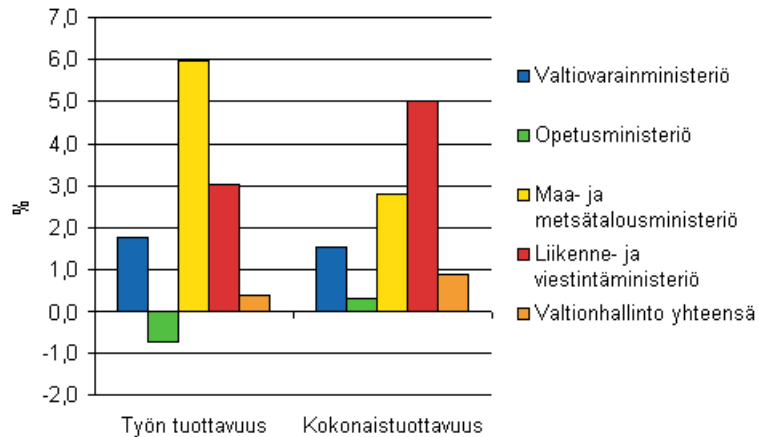
Työpanos on kasvanut vuodesta 1995 vuoteen 2004 hieman kokonaispanosta hitaammin, mikä merkitsee muiden tuotannontekijöiden kuin työpanoksen käytön voimakkaampaa nousua. Vuonna 2005 ja 2006 työpanoksen määrä on ollut lievästi laskeva. Aiemmin kokonaispanoksen käyttö on noussut hieman työpanosta nopeammin, mutta vuonna 2006 kokonaispanos aleni prosentin työpanoksen aletessa maltillisemmin. Ero kokonaispanoksen ja työpanoksen kasvussa aiheutuu muiden tuotannontekijöiden kuin työpanoksen käytön vaihtelusta. Valtionhallinnon palvelutuotantoprosessit käyttävät tasaisesti työpanosta, mutta vaihtelevasti muita panoksia. Työpanoksen arvo valtionhallinnossa on hieman vajaa puolet käytettyjen panosten kokonaisarvosta

Kokonaistuottavuuden muutos on ollut vuodesta 1995 alkaen vain joinakin vuosina merkittävästi positiivinen. Suhteutettuna tuotettuihin julkisiin palveluihin, tuotantopanoksia käytetään valtionhallinnossa tällä hetkellä lähes yhtä paljon kuin vuosina 1995-97. Kokonaispanoksen määrä valtionhallinnossa on kasvanut vuosien 2002-2004 aikana selvästi tuotoksen määrän kasvua nopeammin. Tämä on näkynyt kokonaistuottavuuden alenemisena, joka on kuitenkin taittunut tuottavuuden kasvuksi vuosina 2005 ja 2006. Tuottavuuskehitys parani lievästi vuonna 2005 ja 2006 koko valtionhallintotasolla, mutta suurta hyppäystä tuottavuuskehityksessä ei ollut havaittavissa.

Tuottavuuskehitys hallinnonaloittain vuonna 2006

Kokonaistuottavuus parani kaikilla erikseen tarkastelluilla hallinnonaloilla vuonna 2006. Tuotoksen volyymi kasvoi maltillisesti valtiovarain- ja opetusministeriön hallinnonaloilla ja voimakkaammin maa- ja metsätalous sekä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonaloilla. Työpanos ja kokonaispanos pysyivät lähes ennallaan tai laskivat kaikilla tarkastelluilla hallinnonaloilla. Tuottavuuskehitys olikin seurausta ennen kaikkea panoskäytön alenemisesta.

Tuottavuuskehitys hallinnonaloittain vuonna 2006, % edellisvuodesta

Tulokset julkistetaan niiltä hallinnonaloilta, joilta tiedot ovat kattavasti saatavilla. Tilaston kattavuutta parannetaan yhteistyössä Tilastokeskuksen, ministeriöiden ja valtion virastojen ja laitosten kesken.

Koska valtion yksiköiden kokonaispanoksessa on mukana myös valtion budjetin ulkopuolisista rahoituslähteistä saatavaa rahoitusta, panoskäytön muutokset poikkeavat hieman budjettimenojen muutoksista. Esimerkiksi rahoituksen siirtyessä budjetin ulkopuolelle budjettimenot voivat pienentyä vaikka yksiköiden panoskäyttö pysyisikin ennallaan tai kasvaisi. Samoin tuottavuuskehitys voi poiketa budjettimenojen kehityksestä.

Peräkkäiset vuodet ovat keskenään parhaiten vertailukelpoisia. Usean vuoden tarkastelussa pystytään havaitsemaan merkittävät tuotantoprosessien rakennemuutokset. Tuloksia tulkittaessa on huomioitava, että osa laatumuutoksista saattaa jäädä huomioimatta tuotosmittauksessa.

Taulukot

Valtion virastojen ja laitosten tuotoksen, tuotantopanosten ja tuottavuuden kehitys 1995-2006, % edellisvuodesta

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Tuotos	3,9	4,9	4,2	4,1	-0,6	-0,9	1,5	0,8	0,5	1,1	1,0	-0,1
Työpanos	-0,1	-1,7	4,2	0,8	0,9	0,2	1,2	1,0	0,3	1,2	-0,2	-0,5
Kokonaispanos	4,4	4,1	2,3	..	-1,4	-0,2	-1,3	2,3	2,7	1,2	0,0	-1,0
Työn tuottavuus	3,0	6,8	0,0	3,3	-1,5	-1,1	0,3	-0,2	0,2	-0,1	1,1	0,4
Kokonaistuottavuus	-0,5	0,8	1,9	..	0,8	-0,7	2,8	-1,4	-2,1	0,0	1,0	0,9
Kattavuus	<40	<40	<40	51,0	53,0	59,0	65,0	67,0	70,0	72,0	75,0	75,0

.. tietoa ei saatavilla valtionliikekirjanpidon muutoksen takia,

* tiedot eivät täysin vertailukelpoisia edellisten vuosien kanssa,

** vuoteen 2004 asti kattavuus mitattu henkilöstökuluilla ja vuodesta 2005 alkaen kokonaiskuluilla

Hallinnonaloittainen tuotoksen, tuotantopanosten ja tuottavuuden kehitys 2006, % edellisvuodesta

	Tuotos	Työpanos	Kokonaispanos	Työn tuottavuus	Kokonaistuottavuus
Oikeusministeriö
Sisäasiainministeriö
Puolustusministeriö
Valtiovarainministeriö	1,2	-0,6	-0,4	1,8	1,6
Opetusministeriö	-0,1	0,7	-0,3	-0,7	0,3
Maa- ja metsätalousministeriö	3,6	-2,3	0,7	6,0	2,8
Liikenne- ja viestintäministeriö	2,4	-0,6	-2,4	3,0	5,0
Kaupp- ja teollisuusministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Työministeriö
Ympäristöministeriö
Muut hallinnonalat
Valtionhallinto yhteensä	-0,1	-0,5	-1,0	0,4	0,9
.. Kattavia tietoja ei saatavissa hallinnonaloittain					

Valtion tuottavuustilaston laatuseloste 2006

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilasto kuvaa valtion tilivirastojen ja laitosten kokonaistuottavuuden ja työn tuottavuuden kehitystä. Tilaston yksiköt sisältyvät Sektoriluokitus 2000 mukaiseen luokkaan S1311 Valtionhallinto. Tilasto ei sisällä valtion liikelaitoksia, valtion omistamia yrityksiä tai valtionapujärjestöjä.

Tilasto sisältää tietoja valtion virastojen ja laitosten kokonaistuottavuuden ja työn tuottavuuden muutoksesta sekä tuotoksen, työpanoksen ja kustannusten muutoksesta vuodesta 1995 lähtien. Tiedot julkaistaan kokonaistasolla ja hallinnonalatasolla niiltä osin kun kattavaa tietoa on saatavilla.

Tilastossa yksiköiden mitattava toiminta ja kulut sisältävät budjettirahoituksen ohella muutkin rahoituslähteet.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot tuotoksista ja panoksista kerätään valtion virastoilta ja laitoksista Internet tiedustelulla osoitteessa <https://cinereus.stat.fi/vatu/>. Otoksen perusjoukkona ovat kaikki valtion virastot ja laitokset, joille kaikille lähetetään vastauspyyntö. Kunkin vuoden tiedot on laadittu niiden yksiköiden tiedoista, joista on saatavilla peräkkäisiltä vuosilta käyttökelpoiset ja vertailukelpoiset tiedot.

Tuotos- ja panosindikaattoreista muodostettava Divisia-Törnqvist indeksi tuotokselle ja panokselle on:

$$\frac{Q_t}{Q_{t-1}} = \exp \left(\sum_{i=1}^n \bar{w}_{i,t} \ln \frac{q_{i,t}}{q_{i,t-1}} \right), \text{ missä}$$

$$\frac{Q_t}{Q_{t-1}} = \text{tuotos(panos)määrien suhde ajankohtana } t \text{ (edellinenvuosi } t-1)$$

n = tuotosten (panosten) lukumäärä

$$\ln \frac{q_{i,t}}{q_{i,t-1}} = \text{luonnollinen logaritmi tuotoksen (panoksen) } i \text{ määriensuhteesta vuonna } t \text{ ja } t-1$$

$\bar{w}_{i,t}$ = tuotoksen (panoksen) i painokerroin kahden peräkkäisen vuoden keskiarvona

$$\bar{w}_{i,t} = \frac{w_{i,t} + w_{i,t-1}}{2}, \left(\sum_{i=1}^n \bar{w}_{i,t} = 1 \right).$$

Tuottavuuden muutos saadaan jakamalla tuotosindeksin muutos panosindeksin muutoksella. Tilastossa lasketaan työn tuottavuuden muutos, jossa tuotosindeksi jaetaan työpanosindeksillä ja kokonaistuottavuuden muutos, jossa tuotosindeksi jaetaan kokonaispanosindeksillä.

Kokonaispanoksen osatekijöitä ovat kulutetut aineet tarvikkeet, tavarat, työpanos, vuokrat, palvelut, muut kulut, sisäiset kulut, valmisteverastojen muutos ja valmistus omaan käyttöön sekä pääoman korvausta edustavat poistot.

Tiedot tuotos, työpanos ja kokonaispanos indekseistä lasketaan jokaiselle kyselyyn vastanneelle yksikölle ja summataan hallinnonala sekä koko valtiossa käytettävillä tuotos- ja kokonaispanosindeksille painoina kokonaiskuluja. Työpanokselle painoina käytetään henkilöstökuluja. Vuoteen 2004 saakka käytettiin painoina pelkästään henkilöstökuluja.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilaston tiedot tuotoksista ja niiden muutoksista perustuvat virastojen ja laitosten itse määrittelemiін suoritteisiin. Tilastokeskuksessa tilaston laatija arvioi yksikön ilmoittamien tietojen käyttökelpoisuutta vastaustietojen, yksiköiden tulosraporttien, muiden tilastojen ja tarvittaessa lisäkyselyiden perusteella.

Tilaston kattavuus on noussut vuosittain vuoden 1995 alle 40 prosentista yli 70 prosenttiin palkansaajakorvauksilla mitaten.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto julkistetaan kerran vuodessa kesäkuussa koskien edellisen kalenterivuoden tietoja. Tiedot ovat lopullisia.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot työn ja kokonaistuottavuuden muutoksista julkaistaan vuosittain kesäkuussa koko valtion ja hallinnonalan tasoilla Tilastokeskuksen internetsivuilla. Lisäksi tiedot raportoidaan Tuottavuuskatsaus -julkaisussa.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tuottavuuden muutostietoja on tuotettu vuodesta 1995 lähtien. Tilaston kattavuus on noussut vuosittain, minkä vuoksi tilasto ei koostu samoista yksiköistä aikasarjassa.

Vuoden 1995-2004 kehitys ei ole täysin vertailukelpoinen vuoden 2005 kehityksen kanssa. Vertailukelpoisuuden muutos aiheutuu painotustavan muutoksesta tilastoinnin kehittämisen yhteydessä. Painotusmenetelmän muutoksen aiheuttama vaikutus tuottavuuden muutosprosenttiin on muutamia prosenttiyksikön kymmenyksiä.

Tilastoon tehdään aikasarjajärjestyksessä kattavuuden ja painotuksen osalta vuoden 2008 jälkeen.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tuottavuustilastot ja -tutkimukset laaditaan usein eri menetelmillä. Yrityssektorin tuottavuuskehitystä kuvaavissa tilastoissa ja kansantalouden tilinpidosta johdetuissa tuottavuustilastoissa kokonaistuottavuuden ja työn tuottavuuden muutos lasketaan valtion tuottavuustilastoinnista poikkeavilla menetelmillä.

Kuntien ja kuntayhtymien tuottavuustilastossa ja yrityssektorin tuottavuuslaskelmissa hyödynnetään kansantalouden tilinpidon tietoja tuotoksen ja panoskäytön volyymin kehityksestä. Eri tuottavuustutkimuksissa saatetaan käyttää toisistaan poikkeavia tuotos- ja panosmäärittelyjä laskelmien laadinnassa.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Julkinen talous 2007

Lisätietoja

Jani Heikkinen (09) 1734 3339
Susanna Laine (09) 1734 3317
Vastaava tilastojohtaja:
Ari Tyrkkö

julkinen.tuottavuustilasto@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/til/vatt/index.html>

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-0423 (pdf)
ISBN 978-952-467-707-3 (pdf)